

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Локшина О. Європеїзація освіти в Україні. *Емпіричні дослідження для реформування освіти в Україні: збірник матеріалів I Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти*. Київ – Дрогобич: Трек-ЛТД, 2017. С. 98–101.
2. Definitions of Europeanization. [Europeanization](https://europeanization.wordpress.com/) <https://europeanization.wordpress.com/>
3. Dobrescu P., Radu L. A Qualitative Inquiry Into the Europeanization of Romanian Higher-education. *Social and Behavioral Sciences*. July 2016. P. 476-481. <https://doi:10.1016/j.sbspro.2016.07.073>
4. Grek S., Lawn M. *Europeanizing Education: governing a new policy space*. Oxford: Symposium Books Ltd., 2012. 172 p.
5. Orbie J. & Carbone M. The Europeanisation of development policy / Jan Orbie & Maurizio Carbone. *European Politics and Society*. Volume 17, 2016. P.1-11. <https://doi.org/10.1080/23745118.2015.1082688>
6. Radaelli C.M. Whither Europeanization? Concept stretching and substantive change. *European Integration online Papers (EIoP)*. 2000. Vol. 4, N° 8. <http://eiop.or.at/eiop/texte/2000-008a.htm>
7. Vink M. What Is Europeanisation? And Other Questions on a New Research Agenda. *European Political Science*. January 2005. P. 63-74. <https://doi:10.1057/eps.2003.36>

Ю. М. Лущик, Г. М. Циганок, Л. В. Пікулицька
Сумський національний аграрний університет

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ АГРАРІЇВ У ЗВО УКРАЇНИ: ДОСВІД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Реформування та розбудова української вищої освіти в цілому, й аграрної зокрема відбувається, з одного боку, у руслі збереження національних надбань і традицій вітчизняної вищої освіти, а з іншого – у загальноєвропейському й світовому шляхом опрацювання, критичного осмислення, творчої трансформації й упровадження кращого закордонного досвіду з підготовки майбутніх фахівців у країнах Європейського Союзу й Великої Британії.

Порівняльний аналіз агропромислового сектору України й Великої Британії, а також професійної підготовки майбутніх аграріїв у закладах вищої освіти цих країн, засвідчує суттєву різницю між обома країнами та їхніми освітніми системами. Утім, проведене нами дослідження виявило, що британська освіта має цінні педагогічні здобутки в царині підготовки кадрів для сільського господарства у найширшому контексті [1]. Отже, це дає нам підґрунтя для окреслення напрямів оптимізації вітчизняної вищої аграрної освіти з урахуванням передового досвіду підготовки майбутніх аграріїв провайдерами вищої аграрної освіти Великої Британії, зокрема на університетському напрямі.

Так, оновлюючи вітчизняну підготовку майбутніх аграріїв, українським аграрним закладам варто врахувати й запровадити заходи зі

створення належного образу аграрної освіти, апробовані британськими установами вищої освіти, що працюють у відповідній галузі підготовки потенційних фахівців. Зокрема, університети Великої Британії ведуть широку просвітницьку роботу, організовують профорієнтаційні заходи, екскурсії, регулярні дні відкритих дверей [4]. Таким чином, створюються передумови для забезпечення молоді інформацією про сучасне сільське господарство, його здобутки, проблеми, роль у житті кожного члена соціуму.

Іншим важливим кроком, здатним осучаснити імідж української аграрної освіти, який можна запозичити вітчизняним освітнім установам у британських, є ребрендинг. Крім традиційних спеціальностей, освітні провайдери Великої Британії пропонують нові, попит на які виникає унаслідок диверсифікації сільської зайнятості: у царині агротуризму, альтернативної енергетики, екологічного землеробства, споживчих наук тощо.

Українським університетам варто докладати більше зусиль до інформування й залучення студентів до участі в заходах, присвячених подоланню наявних і потенційних ризиків продовольчої безпеки, заохочуючи молодь до пошуку шляхів розв'язання цієї проблеми (щорічні «ідеї їжі» Global Challenge, міжнародні молодіжні агросаміти, науковий ярмарок від Гуглу (Google Science Fair) і багато інших).

У зв'язку з викладеним вище актуалізується питання поглибленого вивчення іноземних мов (як студентством, так і викладацьким складом) у закладах аграрної освіти. Оскільки знання іноземних мов уможливорюють знайомство з новітніми науковими напрацюваннями й передовим галузевим досвідом, а також спроможність увійти у світовий освітянський простір.

Вітчизняним закладам вищої аграрної освіти доречно звернутися до британського досвіду розробки й упровадження так званого бенчмарка, тобто «Вихідних положень академічних стандартів щодо сільського господарства, садівництва, лісівництва, наук про продовольство й харчування, наук про споживача» [5].

Цей документ у Великій Британії є продуктом консолідованих зусиль усіх сторін, зацікавлених у якісній підготовці майбутніх аграріїв, і закладає фундамент для висвітлення сутності й характеристики навчальних програм підготовки майбутніх фахівців для галузі й прогнозування очікуваних результатів навчання випускників-бакалаврів у термінах, що саме вони мають знати, робити й розуміти наприкінці навчання [1]. За аналогією, в Україні доречно була б розробка «Вихідних положень академічних стандартів для аграрних наук і наук про продовольство».

У трактуванні британських педагогів найважливіший акцент робиться на тому, що випускники аграрної освіти мають бути здатними самореалізовуватись у фаховій діяльності й продемонструвати набуті під час навчання знання, вміння, досвід, особистісні якості й установки. Безперечно, такий підхід є актуальним для ринку праці.

Отже, продовжуючи думку, ми б рекомендували українським аграрним закладам вищої освіти наслідувати приклад британських

університетів і поглиблювати й удосконалювати співробітництво з потенційними працедавцями в контексті розробки навчальних програм, що створить передумови для зменшення розбіжностей у теоретичній і практичній підготовці майбутніх аграріїв і зближення змісту навчання з реальними вимогами ринку праці.

Не менш важливо українським установам аграрної освіти розпочати роботу над розробкою й реалізацією заходів, які висвітлюють перспективи кар'єрного росту й працевлаштування в сільському господарстві й суміжних галузях, на зразок британських профілів «Придатності до працевлаштування» [3].

Зауважимо, що названий вище британський документ якісно і в доступній формі презентує інформацію про професії аграрного спрямування, особливості роботи в агропродовольчому секторі, надає актуальні освітні й кар'єрні орієнтири [3]. Інакше кажучи, йдеться про доцільність створення детальної карти аграрних професій України, розбудову спільними зусиллями аграрних навчальних закладів, влади, громадських установ і аграрного бізнесу належного суспільно-просвітницького базису в царині узгодження вимог ринку праці, професійної підготовки потенційних фахівців і суб'єктивних якостей і здатностей особистості. Вважаємо, що участь вітчизняних закладів вищої аграрної освіти у проектуванні й упровадженні українських профілів «Придатності до працевлаштування у сільському господарстві й суміжних галузях», сприятиме формуванню усвідомленого кар'єрного вибору молодих людей, оптимістичному сприйняттю студентами свого професійного майбутнього і отриманню якісно нового кадрового забезпечення галузі.

Іншим кроком у цьому напрямі може стати запровадження при аграрних університетах служб зайнятості. Як приклад наведемо Королівський сільськогосподарський університет, де функціонує така кар'єрна служба. Вона пропонує керівництво й консультацію щодо кар'єри й працевлаштування студентів та випускників. За її даними, 90 % випускників протягом шести місяців після закінчення закладу працевлаштовуються або продовжують професійну освіту [4].

Отже, досвід Великої Британії з підготовки майбутніх аграріїв у закладах вищої освіти може бути корисним аспектом оптимізації вітчизняної вищої аграрної освіти на університетському напрямі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лущик Ю. М. (2017) Провідні компоненти професійної підготовки майбутніх аграріїв у ВНЗ Великої Британії. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал*, 3 (67), 274 – 284.
2. Лущик Ю. М. (2017) Удосконалення професійної підготовки майбутніх аграріїв в Україні на основі досвіду Великої Британії. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», Вип. 37 (3), Том II (22): Тематичний випуск «Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання», 244 – 255.*
3. Employability profile: Agriculture, Forestry, Agricultural Sciences, Food Sciences and